

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ
Studynursing students' critical thinking ability. These students were studying
in the Nursing program, Faculty of Nursing, Chalermkarnchana University, Sisaket

นรรธพงษ์ ไครเครือ¹, อัสพีญา หะยิตาไธ² วชิระ เข้มพงษ์³ และนุสรรา สัมปชญานนท์⁴

¹คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนาระยอง

333/3 หมู่ 3 ตำบลวังหว้า อำเภอแกลง จังหวัดระยอง 22110

²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

333 หมู่ 8 ตำบลบ้านโตก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

³คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

99 หมู่ที่ 6 ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000

⁴คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี

64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี 41000

*E-mail: wachira3017@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ ประชากรได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 211 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ความถี่ ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยรวมอยู่ระดับดี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(94.80%) อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 21 ปี (45.00%) เกรดเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3.01 – 3.50 (72.50%) ที่มาของรายได้ส่วนใหญ่มาจากบิดามารดา (80.60%) โดยพิจารณาเป็นรายด้านคือ ด้านการอนุมาณ ด้านการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น ด้านการนิรภัย และด้านการตีความ อยู่ในระดับมากที่สุด (4.30%) ซึ่งด้านการอนุมาณนักศึกษาพยาบาล อยู่ในเกณฑ์ดีมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุดส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกับความความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ มีความสัมพันธ์กับความความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย เพศมีค่า $X^2=22.98$ $P=.000$ อายุ $X^2=25.98$ $P=.002$ ระดับการศึกษา $X^2=23.13$ $P=.006$ แหล่งที่มาของรายได้ $X^2=30.38$ $P=.000$ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (GPA) $X^2=19.31$ $P=.023$

คำสำคัญ: ความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณ, นักศึกษาพยาบาล

ABSTRACT

The objective of this research was to studynursing students' critical thinking ability. These students were studying in the Nursing program, Faculty of Nursing, Chalermkarnchana University, Sisaket. The population consisted of 211 first through fourth year nursing students. Questionnaires were employed for collecting data. Analysis of collected data yielded statistical average, standard deviation, frequency, and percentage figures. Results of the study showed that, overall, the nursing students' critical thinking ability was found to be at 'good' level. The majority of the respondents were female (94.80 %). Most of them were older than 21 years (45.00 %) while their grade point average was mostly in the 3.01-3.50 range (72.50 %). Most of their income/spending money came from their parents (80.60 %). As for consideration for each aspect for inference, basic assumption, deductive reasoning, and data

interpretation, it was found to be at 'high' level with an average of 4.30. Nursing students' inference skills were found to have the highest average level. As for analysis of individual data in relation to their critical thinking, the study found that gender, age, level of education, and sources of spending money factors had relationship to their ability to think critically with a statistically significant difference of .01 (gender: $X^2 = 22.98$, $P = .000$; age: $X^2 = 25.98$, $P = .002$; sources of income: $X^2 = 30.38$, $P = .000$; academic achievement or GPA: $X^2 = 19.31$, $P = .023$)

Keywords: critical thinking ability, nursing students

1. บทนำ

กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ การสร้างความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพและความสามารถของอาจารย์นักศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ปฏิรูปการศึกษาทุกระดับเน้นการปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย (พิริยลักษณ์ ศิริศุภลักษณ์, 2556 : 6) การเปลี่ยนแปลงในระบบบริการด้านสุขภาพที่เป็นผลมาจากการพัฒนาของเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและวิทยาการต่างๆ ในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

อย่างผกผันรุนแรง (turbulent change) สลับซับซ้อน (Complexity) ต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนทำให้สถานการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นส่งผลซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงมีความไม่แน่นอน การค้นหาปัญหาที่ยากขึ้นการจัดการศึกษาพยาบาลมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นหนึ่งในทักษะการคิดขั้นสูงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา (Problem solving) และการตัดสินใจทางคลินิก (Clinical decision making) (ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์และสุภาวดี นพรุจจินดา 2554) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เป็นทักษะที่สำคัญหรือเป็นทักษะแกนหลักสำหรับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นหน้าที่ของนักศึกษาพยาบาล ต้องพัฒนาให้เกิดแก่ตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วยทักษะความคิดหลายอย่างด้วยกันที่สามารถสอนได้และทุกทักษะมีความสำคัญและประโยชน์เท่ากัน ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นรูปแบบของการคิด (modes of

thinking) อย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับการคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการคิดย่อยเรียงจากต่ำไปหาระดับสูง คือ การจำการระลึกได้ การแปลความหมาย การเปรียบเทียบ การแบ่งประเภท การสรุป การอ้างอิงข้อมูล การตั้งสมมติฐาน การพยากรณ์ (การคิดล่วงหน้า) การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน (ฐากร สิทธิโชค, 2558 : 91) คุณสมบัติที่สำคัญของพยาบาลที่จำเป็น ต้องมี คือ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่อการปฏิบัติการพยาบาลที่มีคุณภาพ และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของพยาบาลจะมีประสิทธิภาพและคุณภาพนั้น ได้รับการพัฒนาตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาล ผู้สอนทางพยาบาลศาสตร์ต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยต้องฝึกฝนตั้งแต่เป็นนักศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้เป็นประโยชน์เหมาะสมกับบุคคล สถานที่ กาลเวลา ด้วยความมั่นใจ การคิดเป็นนี้ต้องเป็น “การคิดอย่างมีวิจารณญาณ” (จุฑาทิพย์ ศิริณาทด และคณะ, 2553 : 2)

ด้วยเหตุที่มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญกับนักศึกษาพยาบาลเป็นตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านคุณลักษณะของนักศึกษาที่พึงประสงค์เกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ทราบถึงลักษณะและความสามารถในการ
คิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

4. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษา
เกี่ยวกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของ
นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ

3. ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มประชากรนักศึกษา
พยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1- ปี 4 คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey
research) มีวัตถุประสงค์เพื่อความสามารถในการคิด
อย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ
ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถใน
การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์
เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้
ประยุกต์ใช้แบบสอบถามความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ ตามของ
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา
พยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา (2550:36-37)

เกณฑ์การให้คะแนนในคำถามเกี่ยวกับสาเหตุของความ
เครียดของนักศึกษา มีดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายในคำถามเกี่ยวกับ
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21-5.00 หมายถึง ได้ดีมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41-4.20 หมายถึง ได้ดี

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61-3.40 หมายถึง ได้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81-2.60 หมายถึง ได้น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.80 หมายถึง ได้น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา
พยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย
พยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมาด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมโดยแจ้งให้นักศึกษา
ทราบ เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยในครั้งนี้

3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจก
แบบสอบถาม อ่านแบบสอบถาม ให้ฟังและเปิดโอกาสให้
ซักถามข้อสงสัย

4. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องของ
ข้อมูล

5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการศึกษาตามวิธีทาง
สถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
โดยในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาล
ศาสตร์ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย
เฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา
(Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency)
และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์โดยใช้สถิติเชิง
พรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกับความสามารถ
ในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล
ศาสตร์โดยใช้สถิติไคสแควร์

5. สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.8 ระดับการศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 28.4 เกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.01 – 3.50 ร้อยละ 72.5 รายได้มาจากบิดามารดา ร้อยละ 80.6

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา ศรีสะเกษ พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยรวมอยู่ระดับดีมาก โดยพิจารณาเป็นรายด้านคือ ด้านการอนุมาน ด้านการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น ด้านการนิรนัย และด้านการศึกษาความ ออยู่ในระดับดีและดีมาก ซึ่งด้านการอนุมาน นักศึกษาพยาบาล อยู่ในเกณฑ์ดีมากมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ใหญ่มากมายเชื่อในเรื่องสตรีต้องรักนวลสงวนตัว ($\bar{x} = 4.75$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ย และที่มาของรายได้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 4 ด้านพบว่า ด้านการอนุมาน พบว่าเพศชาย อยู่ในระดับดีมาก และเพศหญิง อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 ด้านการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นพบว่าเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับดีมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และ 4.46 ตามลำดับ ด้านการนิรนัยพบว่าเพศชาย อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เพศหญิง อยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และด้านการตีความ พบว่าเพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เท่ากัน, ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 4 ด้านพบว่า ด้านการอนุมาน อายุ 18, 19 และ 21 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29, 4.26 และ 4.23 ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย เพศมีค่า $X^2 = 22.98$ $P = .000$ อายุ $X^2 = 25.98$ $P = .002$ ระดับการศึกษา $X^2 = 23.13 = .006$ แหล่งที่มาของรายได้ $X^2 = 30.38$

$P = .000$ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (GPA) $X^2 = 19.31$ $P = .02$

อภิปรายผลวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ ในเขตพื้นที่ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา จังหวัดศรีสะเกษ อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับดีมากแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมมีความสามารถในการคิดอย่าง มีวิจารณญาณ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษา ของศุภวรรณตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550 : 45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมาพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 94.92)

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการอนุมานของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับดี ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550, 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการอนุมานอยู่ในระดับต่ำ และระดับปานกลาง

3. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550, 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการยอมรับข้อตกลงเบื้องต้นอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง

4. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการนิรนัยของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับดี ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550 : 47) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรม

ราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการนิรนัยอยู่ในระดับสูง

5.ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้านการตีความของนักศึกษาพยาบาล อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550, 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ด้านการตีความอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง

6.ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550, 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลางและระดับสูง

7. ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550 : 48) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง

8.ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550 : 49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

9. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550 : 49) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

10. ความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของรายได้กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ศุภวรรณ ตรีสรานูวัฒนา และคณะ (2550, 50) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างที่มาของรายได้กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่าง 4 ด้าน อยู่ในระดับต่ำ

11.การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาล ศาสตร พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งที่มาของรายได้ มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย เพศมีค่า $X^2=22.98$ $P=.000$ อายุ $X^2=25.98$ $P=.002$ ระดับการศึกษา $X^2=23.13$ $P=.006$ แหล่งที่มาของรายได้ $X^2=30.38$ $P=.000$ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (GPA) $X^2=19.31$ $P=.023$ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิระ ว่องไววิริยะ, 2556 ศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในสาระพัฒนาสังคมและชุมชนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยองการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิจารณ์ของนักเรียน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขาชะเมาก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในสาระพัฒนาสังคมและชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ 9 ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้เรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลห้วยทับมอญ ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเขาชะเมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้รับการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ในสาระพัฒนาสังคมและชุมชนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

รองผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการและกิจกรรมนักศึกษา ควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้สอนที่จะต้องสอนร่วมกันในรายวิชาต่างๆ ในแต่ละภาค การศึกษา และแต่ละชั้นปี เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพราะหากว่าผู้สอนมุ่งเน้นเฉพาะวิชาของตนแล้ว โดยไม่สนใจวิชาอื่น อาจทำให้การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณไม่ครบทุกด้านข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์เพื่อสามารถนำไปพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

6. บรรณานุกรม

ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. (2550).

จุฑาทิพย์ และคณะ. (2550). ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ปีการศึกษา 2550. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. ในสาระพัฒนาสังคมและชุมชนของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จิระ ว่องไววิริยะ. (2556). ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์

ฐากร สิทธิโชค. (2557). การคิดอย่างมีวิจารณญาณในกระบวนการเรียนรู้สังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา.

ทีศนา แคมมณี. (2554). ทักษะการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณการบูรณาการในการจัดการเรียนรู้.

ธีรพงศ์ และคณะ. (2556). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) ตามทฤษฎีของ Moore and Parker. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

พิริยลักษณ์ ศิริศุภลักษณ์. (2556). การสร้างความพร้อมของนักศึกษาพยาบาล.

ลัดดาวัลย์ ไวยสุระสิงห์ และสุภาวดี นพรุจจินดา. (2554). การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการแก้ปัญหา (Problem solving) และการตัดสินใจทางคลินิก (Clinical decision making).

สุกัญญา วิทศรีโพธิ์. (2557). ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพแบบเปิด. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศุภวรรณ และคณะ. (2550). ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา.